

Gufuwwan Tawbaa

Description

Ilmi nama jireenya isaa keessatti badii fi dogongoratti osoo hin kufin hin hafu. Badii fi dogongora kanniin keessaa bahuun jireenya ofii akka foyyefatu balballi tawbaa isaaf baname jira. Carraa kanatti fayyadame yeroon yoo tawbate fi jireenya ofii foyyeesse dhugumatti namni suni qaroodha. Gara biraatin immoo carraa kanatti osoo hin fayyadamin namni hafe, mataa ofii malee eenyullee hin ajiifatu (hin waqqasu). Fakkeenyaaf mootummaan gamoo (kondominiyeemi) ijaare, ergasii namoonni akka fudhataniif carraa bana. Carraan kuni yeroo hundaa kan turu osoo hin taâ€™in yeroo dhumaa (deadline) qaba. Namni ulaagaale sirrii guute yoo carraa kanatti fayyadame Insha Allah mana san ni argata yoo mootummaan haqaan kan hojjatu yoo taâ€™e. Namni carraa kanatti osoo hin fayyadamin â€œboru biiroo nan deema, boru biiroo nan deemaâ€œosoo jedhu yeroon jala darbee mataa ofii malee eenyuun ajiifata ree?

Tawbanis carraa guddaa namni tokko jireenya tana keessatti argatuudha. Yeroo dhumaa osoo hin dhufiniin duratti namni carraa kanatti fayyadame Insha Allah ganda lamaanittu (aadunyaa fi aakhiratti) ni milkaaâ€™a. Namni carraa kanatti osoo hin fayyadamin hafe immoo addunyaa aakhiratti jireenya daraara fi dhiphinnaa jiraata. Ulaagaalee tawbaaf barbaachisan â€œTawbaa: Balbala jijjirama fi gammachuuâ€• kutaa 1ffaa fi 2ffaa keessatti ilaalle jirra.

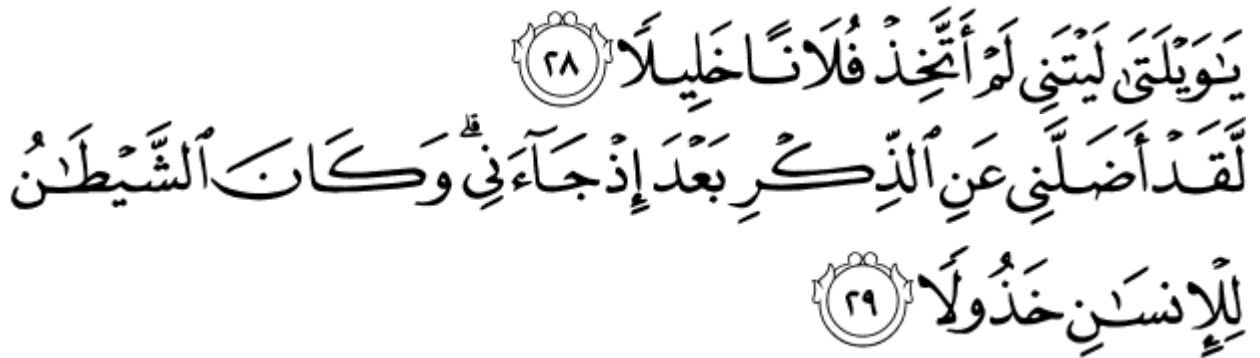
Insha Allah harâ€™a immoo carraa qaalii tawbaa kanatti akka hin fayyadamne wantoota gufuu nutti taâ€™an ilaalla.

1.Hiriyyaaâ€ jireenya keessatti hiriyyaan murteessadha. Yookaa madda badii keeti siif taâ€™uu dandaâ€™a yookiin immoo sababa qajeelinna (hidaaya) siif taâ€™uu dandaâ€™a. Kanaafu hiriyyaa jireenya keessatti filachuun baayâ€™ee murteessadha. Meeqa kamtu sababa hiriyyaatin badii keessatti badee hafee; osoo nama gaariidha jedhame beekkamu. Akkasumas, meeqa kamtu sababa hiriyyaatin jireenya ofii foyyeesse; osoo nama badaa jedhame beekkamu.

Yoo hiriyyaa badaa qabaanne jireenya keenya akka hin foyyeessine gufuu guddaa nutti taâ€™a. Isaaf jenne waa baayâ€™ee dhabna. Hiriyyaan badaan kuni yommuu rakkini nu tuqu nurraa kaasu gonkumaa

hin dandaâ€™u, sirumaa nurraa dheessa.

Zinaa akka raawwatu, qumaari akka taphatu, alkooli akka dhuguu fi wantoota fokkuu adda addaa akka raawwatu taasisuun jireenya isaa guutu balleessa. Nageenya fi tasgabbi isaa dhabsiisa. Namtichi jireenya badii kana keessaa bahee nan tawbaadha yommuu jedhuus duuka fiigun duubatti isa harkiisa. â€œAboo boruu ni tawbatti, Rabbii gafurrahiimiâ€™ jechun namticha gowwomsa. Guyyaa Qiyyaama namtichi gowwofame akkana jedha:

â€œYaa badii kiyya! odoo ebaluun jaalalle onnee taasifachuu baadhee maal qabaa! Dhugumatti Gorsii (Qurâ€™aanni) erga natti dhufee booda irraa na jallisee jira; sheyxaannis namaaf salphisaa taâ€™eera.â€• Suuratul Furqaan(25):28-29

Gaabbiin guyyaa kana maal fayyada ree? Kanaafu eenyun harâ€™ma hiriyyaa akka godhanne sirritti ilaalu qabna. Jireenya addunyaa fi akhiratti akka hin banne hiriyyaa keenya sirritti filachuu qabna.

Shaakala: mee amma hiriyyaan kee eenyu faâ€™ma sirritti ilaali. Hiriyyoonni kee gara wanta badatti si harkisuu moo gara wanta gaggaaritti si gorsu ykn si jajjabeessu. Yookiin lamaan irraayyu miti. Yoo kan wanta badaatti si harkisan taâ€™mee harâ€™ummaa hiriyyummaa addaan kuti. Sababni isaas, jireenya kee guutu balleessuf deema jiru. Erga isaanirraa addaan baate booda hojii badaa irraa tawbachuun jireenya kee foyyeessuf carraaqi.

Yommuu hiriyyummaa addaan kuttu fi jireenya kee foyyeessuf carraaqxu diina sitti taâ€™uu dandaâ€™u. Akkamitti baditti akka si deebisan karaa barbaadu. Mucaa tokkotu jaalalle dubartii isaatirraa addaan bahuun tawbate gara Rabbii deebiâ€™me. Yeroo hundaa bilbila itti quuti. Garuu bilbila jalaa kaasu dide. Turtee guyyaa biraa â€œJinniin isaa irraa kaâ€™uu hin ooluâ€™ jechuun deebiste itti bilbilte.

Kanaafu daandii jijjirama kana irra yommuu deemtu obsaa fi ijjannoo qabachuu qabda. Wanta fedhan siin haa jedhan murannoo fi obsaan yoo itti fufte, boodarra jarrii kuni ni salphatu, ati immoo jireenya gaarii gaggeessita. Yeroo tokko tokkoo dhufanii â€œDhiirri keenya jireenya ofii jijjiruu heeda, badii kee ifa baafna, fi kkf â€œjechuun si sodaachisu dandaâ€™u. Yoo Rabbitti hirkatte fi araarama Isarraa kadhatte miidhaa wayitu fiduu hin dandaâ€™an.

Eeti jalqaba irratti hadhaa baayâ€™mee dhandhamu dandeessa. Garuu hadhaan kee suutuma suutan gara miâ€™aatti jijjiramaa adeema. Hadhaa kana yoo obsaan liqimsitee fi dukkana si marsee jiruu yoo keessa dabartee jireenya gaarii hordofta.

Erga hiriyyoota badaa kana irraa addaan baaten booda hiriyyaa badaa biraatti makamu osoo hin taâ€™iin hiriyyaa gaarii si jajjabeessu dandaâ€™u filachuudha. Bakka hiriyyoonni badaa jiran kana irraa dheessu qabda. Hojii gaggaariin of xamadii. Bakka isaan jiran irraa yoo hin fagaatinii fi hojii gaggaariin yoo of hin xamadiin salphatti badii sanitti si deebisu.

Hanga fedhan si haa qeeqanii fi sii haa arrabsan, jechoota isaanitiif gatii hin kenniin. Jireenya kiyya keessatti namoonni baayâ€™een inumaa maatii kiyya dabalatee â€œMaaliif amantii akkanatti jabeessitaa, maaliif yeroo hundaa dubbistaa? Maaliif diraama hin ilaalle? Fi kkfâ€™ naan jedhu turan. Garuu jechoota isaanitiif gatii wayituu osoo hin kenniin adeemsa kiyya itti fufe. Osoo gorsa isaani kana kan hordofuu taâ€™ee silaa nama wayittuu osoo hin buâ€™in yookiin fayda wayitu osoo hin buusin hafu taâ€™aa ture. Kanaafu gorsa eenyurraa akka fudhatte fi gorsi suni jireenya keessatti si baasa moo hin baasu sirritti addaan baafadhu.

2.Cubbuu biraa“ sababni biraa tawbaatti gufuu taâ€™an keessaa tokko cubbuu tokko jalaa erga bahanii cubbuu biraa raawwachuudha. Namoonni gariin badii kana ammaan booda itti hin deebiâ€™u jedhan. Garuu yeroon booda badima san yookiin badii san caalu irratti argamu. Eeti ilmi namaa dogongore badii san caalu irratti kufuu dandaâ€™a. Garuu dogongorri guddaan badii san irratti kufuu osoo hin taâ€™in â€˜Hojii badaa san raawwachuu itti fufuudha, Hanga duuti namatti dhuftuu gara Rabbitti tawbaan deebiâ€™u dhiisudha.â€™ Namtichi cubbuu tokko irratti yommuu kufu dafee yoo gara Rabbii hin deebiâ€™in, cubbuu biraa hojjachuun baâ€™aa ofirratti tuula. Ergasii cubbu kana dhiisu fi keessaa bahuun itti ulfaata.

Furmaata: yommuu dillii(cubbuu) tokko raawwattu dafii gara Rabbii deebiâ€™i. Badii keetiif Rabbitti warwaadhu. Ammallee badii biraa raawwachuu dandeessa, ammalle gara Rabbii tawbaan deebiâ€™i. Rabbiin namoota tawbaan gara Isaatti deebiâ€™an ni jaallata (ilaali suura Al-Baqaraa:222). Cubbuu duraan irraa tawbatte sanitti fi gosoota isaatti hin deebiâ€™in. Guutumatti dhiisi. Fakkeenyaaf filmii wal qunnamtii saalaa fi moovi adda addaa kan ilaaltu yoo taate, ammaan booda hin ilaalu jette erga tawbatte booda filmii ilaalutti hin deebiâ€™in, guutumatti irraa fagaadhu. Akkasuma diraama dhiira fi dubarti wal makan irraa fagaadhu.

Mucaa tokkotu filmii fi diraama garmalee ilaala tÃ¼re. Garuu yeroon booda Qurâ€™aanaa hiika isaa waliin dubbisuu eegale. Qurâ€™aanni yommuu onnee isaa tuquu filmii, diraama wanta jedhamu guutumatti dhiise. Yommuu warri isaa diraama banan gola sanii bahee gola biraa deema. Kanatu boqonnaa sammuu kennaaf. Garuu warrii maaliif diraama hin ilaaltu jedhaan. Garuu inni diraama isaan ilaalan kana jibbee gara gola ofii deemun kitaaba gaggaari dubbisa. Osoo diraama kan ilaalu taâ€™ee silaa qalbiin isaa ni dhiphatti, wanta hin fayyanne sammuu keessa maruun nageenya fi tasgabbi ofirraa ariâ€™aa tÃ¼re. Silaa wanta haraamatti kufaa tÃ¼re.

Nama dinqisiisa yeroo ammaa! maatiin wanta badaa irraa nama dhowwu dhiise sirumaa itti nama ajaja. Dargagoonnis kana argatanii balbala tawbaa ofitti cufuun jireenya ofii baditti darbuu. Yommuu diraama fi filmii sanniin ilaalan maal irraa argatan sammun dhiphachuu, qalbiin gochoota babbadaa diraama san keessatti mulâ€™atuun sunturuu malee! Ee badii keessan! Yaa abbaa haadha kan ijjoolllee teessan baditti darbitan! Baraaru dhiisanii jireenya isaani maaliif dararu? Ati dargaggeessi/shamarri maatii akkanaa keessatti guddachuu dandeessa. Amma dandeetti yaadde wanta badaa fi gaarii addaan baafachu Rabbiin (subhaanahu wa taâ€™aala) si kenne jira. â€˜Maatii kiyyatu akkana na godheâ€™ yoo jette uzriin

(sababni) kee fudhatama hin argatu. Sababni isaas, umrii wanta hojjatteef itti qabamtu geette jirta. Kanaafu wanta badaa maatiin kee hojjatu hordofuu osoo hin taâ€™in hojii badaa isaan irraa deebiâ€™un jireenya kee haroomsi. Ammallee cubbuu biraatti yommuu kuftu abdii hin kâ€™tin gara Rabbitti deebiâ€™i.

3.Ceemâ€™u“ sababni biraa tawbatti gufuu taâ€™u ceemâ€™udha. Ceemâ€™u jechuun wanta tokko ammatti hojjachuuf fedhii dhabuu yookiin boodarra nan hojjadha jedhanii gara funduraatti dabarsu yookiin immoo hojjachuu dhiisudha. Ceemâ€™uun karaa sheyxaanni ilma namaa itti kolaasudha. Wanta salphaa fi gaarii isaaf taâ€™e gaara godhee itti mulâ€™isuun akka irraa deebiâ€™u taasisa. Cubbuu raawwachuu madda nageenya fi tasgabbi itti fakkeessa garuu keessi namtichaa vayrasii cubbuutin huubama jira. Namtichi cubbuu irraa deebiâ€™u osoo ceemâ€™u guyyaa tokko duuti itti dhufuun gaabbi hamaa itti taati. Rabbiin tawbaa irraa akka hin ceemâ€™ine haala kanaan nu akeekachisa:

â€™Gara Rabbii keessanii deebiâ€™a, Isaafis ajajamaa odoo adabbiin isinitti hin dhufiniin duratti. Sana booda hin tumsamtanu.

Adabni tasa osoo isin hin beekin isinitti dhufuun dura irra gaarii waan Gooftaa keessan irraa gara keessanitti buâ€™e hordofaa (kana jechuun Qurâ€™aana).

Lubbuun [takka] â€™Yaa gaabbii kiyya! Kanin karaa Rabbii keessatti daangaa darbee, warra qishinan irraa taâ€™ee!â€™ akka hin jenneef (hordofaa).

Yookiin â€™Odoo Rabbiin na qajeelchee silaa warra Rabbiin sodaatan irraan taâ€™aa tureâ€™ akka hin jenneef.

Yookiin â€™Yeroo adaba Rabbii argite,â€™ carraan duniyatti deebiâ€™u tokko odoo naaf taâ€™ee, silaa toltuu dalagdoota irraan taâ€™aa ture.â€™ akka hin jenneef (qajeelcha Rabbii keessani hordofaa). â€™ Suuraa Az-Zumar 39:54-59

Kanaafu adabni yookiin duuti tasa nutti dhufuun dura gara Rabbii tawbaa qulqulluun haa deebinu. Adabni Rabbii eessani fi yoom akka nutti dhufu hin beeknu. Yommuu adabni (azaabni) namatti dhufuu namni hunduu ceemâ€™u dhiise gara Rabbii fiiga, â€™Yaa Rabbii amma amane. Naa araarami.â€™ Jedha. Kuni garuu homaa hin fayyadu yeroon irra waan darbeef. Qaruute namaa jechuun nama yeroo laaftu keessatti Rabbii ajajamu fi yeroo hundaa tawban gara Isaatti deebiâ€™uun lubbuu ofii adabbii irra baraaredha. Kanaafu qaruute haa taanu. Addunyaa fi sheyxaanni akka nu hin sobne.

4.Sadarkaa, qabeenya fi jaalala barbaachaâ€™ gufuun biraa immoo sadarkaa, qabeenya fi jaalala barbaacha keessa balbala tawbaa ofirratti cufuudha. Fakkeenya namtichi tokko weellisaa yookiin qeeysi yoo turee sadarkaan, qabeenyi fi jaalalli namoonni naa qaban ni hirâ€™mata jechuun badii ofii hojjachuu itti fufa. Namoonni loogi fi malaamaltummaa hojjataniis qabeenyi koo ni hirâ€™mata jechuun hojii badaa raawwachuu itti fufu. Kuni hundii sakaalla fi hurrii sheyxaanati. Rizqiin(soranni) nama hundaatu harka Rabbii jirti. Eeti yommuu hojii badaa sanniin dhiisu yeroodhaf sadarkaa, qabeenya fi jaalala dhabuu dandaâ€™a. Garuu wanti argatu wanta inni dhabuu caalaa. Yommuu wanta badaa sanniin raawwatu nageenya fi tasgabbi dhaba. Yeroo hundaa jireenya shakkii, sodaa fi dhiphinnaa jiraata. Garuu wanta badaa san yommuu dhiise gara Rabbii deebiâ€™u, tasgabbi, nageenya fi badhaadhinna jireenya keessatti

argata. Æ~Hojii badaa san dhiise yoo gara Rabbii deebiæ™e, sadarkaa, qabeenya fi jaalala dhaba.æ• jechuun hojii badaa kee hojjachuu yoo itti fufte adabbii hamaaf of saaxilta. Kanaafu yeroon gara Rabbii deebiæ™i. Rabbiin wanta san caalu si kennaati. Atummaa obsa qabaadhu.

5.æ•Cubbuu garmalee baayæ™ee hojjadheæ•,æ• jechuuæ• namoonni baayæ™een rahmata Rabbii ilaalu dhiisani baayæ™inna cubbuu ofii ilaalun gara Rabbii deebiæ™uu irraa garagalu. æ•Cubbuu baayæ™ee hojjadhe, Rabbiin naa araaramaa?æ•jedhanii shakku. Sheyxaanni namticha rahmata Rabbii irraa abdii murachisuun badii badii irratti akka hojjatu isa taasisa. Yeroo kanatti waadaa Rabbii kana dagachuu hin qabnu.

æ•(Yaa Muhammad) jedhi,æ•Yaa gabroota kiyya kan lubbuu ofii irratti daangaa dabartan! Rahmata Rabbii irraa abdii hin muratinaa(hin kutatinaa). Dhugumatti Rabbiin balleessaa hundaa ni araarama. Inni Araaramaa, Rahmata godhaadha. Gara Rabbii keessanii deebiæ™a, Isaafis ajajamaa odoo adabbiin isinitti hin dhufiniin duratti. Sana booda hin tumsamtanu.æ• Suuraa Az-Zumar 39:53-54

Cubbuun kee hanga fedhe baayæ™ee haa taæ™uu, tawbaan cubbuu kee ni haaqa. Gara Rabbii deebiæ™uun araarama yoo kadhatte fi hojii badaa san yoo dhiiste, Rabbiin araarama fi rahmata godhaadha. Eeti yommuu cubbuu kee sanniin yaadattu hurrii fi dukkanni sitti buæ™uu dandaæ™a. æ•Rabbiin akkamitti badii kiyya kana guutu naa araarama?æ•jechuun of dhiphisuu dandeessa. Kuni wanta nama kamittu dhagahamuudha. Yommuu tarkaanfi jijjiramaa kana jalqabdu, hadhaa baayæ™ee dhandhamuu dandeessa. Garuu hadhaan kuni suutuma suutan gara miæ™aatti jijjirama. Mee haa ilaallu sahaabota Ergamaa Rabbii (SAW). Meeqa isaanitu lubbuu meeqa ajjeessani fi zinaa raawwatanii, ergasii gara Rabbii deebiæ™uun qaroominna addunyaan argite hin beekne ijaarani darban. Kuni firii tawbaati. Kanaafi mataa dureen keenya jalqabaa æ•Tawbaa: Balbala Jijjiramaa fi Gammachuuæ™ jenne jalqabne. Kanaafu nutis jijjiramuu ni dandeenyati tarkaanfi keenya tawbaan haa jalqabnu.

Gudunfaa

Hanga amma hanga dandeenyun waaæ™ee tawbaa tuttuquuf yaalle jirra. Tawbaan karaa jireenya fokkuu irraa gara jireenya gaarii haarawaa itti jijjiramaniidha. Kanaafu boqonnaa fi fuula haarawa keenya tawbaan haa jalqabnu. Barruu tana Ayaatota armaan gadiitin gudunfa:

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَحِيمٌ

æ•Namni miidhaa raawwachuu isaa booda tawbatee fi [hojii isaa] foyyeesse, dhugumatti Rabbiin tawbaa isaa irraa qeebala. Rabbiin akkaan araarama, akkaan rahmata godhaadha.æ• Suura Al-Maaæ™ida:39

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَءَامَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ
بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

•Isaannan dillii(cubbuu) hedduu hojjatanii sana booda tawbatanii fi amanan, dhugumatti
Gooftaan kee sana booda araaramaa, rahmataa godhaadha. • Suura Al-Aâ™araaf:153

kanaafu gara Rabbii deebiâ™uun balbala gammachuu fi milkaaâ™innaa haa banannu.

Date Created

August 27, 2016

Author

admin